הנער מהחבית

חקסיה (דרום סיביר)

זה לא קרה בתקופה שלנו, אך בזמנים לא רחוקים. לרגלי ההר השחור, על חופי הנהר השחור חיו שלושה דייגים שלא היו להם משפחות.
הם דגו פעם ביחד, וכשהטילו רשתות מצאו דגה כה רבה שסירתם התמלאה עד השוליים. עוד פעם הטילו רשת אך הפעם הוציאו אותה ריקה. לא דג ואפילו לא דגיג קטן מצאו ברשת אלא רק חבית גדולה וחתומה.
כשהתחילו לחלק את הדגה אמר הדייג הזקן שבניהם "תנו לי רק את החבית. אינני צריך יותר." לקח את החבית הביתה ופתח אותה בזהירות. בחבית מצא תינוק.
הזקן גידל את הילד שמצא בחבית כאילו היה בן שלו, והילד גדל מהר מאוד. מדי יום ניתן היה לראות איך הוא נעשה גדול וגדול יותר. לא עבר זמן רב והיה כבר לנער גדול וחזק. הזקן התחיל לקחת אותו לדיג. ופעם עבד הדייג בשביל המלך. והנער הצעיר מצא חן בעיני המלך והוא רצה לקחת אותו אליו. הוא הציע לזקן הרבה קמח, סחורה, צאן, אך הזקן אהב את הנער ולא רצה להיפרד ממנו. בכל זאת המלך לקח בסוף את הנער הצעיר בכוח.
הנער עבד אצל המלך במשימות שונות וביצע שליחויות שונות והמלך ראה שזה נער נבון וחרוץ. יום אחד השמש והלבנה נעלמו מהארץ הזו. כל הממלכה שקעה בחושך. המלך קרא לנער הצעיר וציווה לו:
"לך לחפש את השמש והלבנה. ותיזהר – אל תחזור בלעדיהם אל הארץ פן תיענש!"

הנער לא ידע מה לעשות. איך יחפש את השמש והלבנה? לאן ללכת אחריהם?
יצא מארמון המלך מיואש. עמד ובכה. פתאום ניגש אליו סיח חום-לבן ושואל:
"למה תבכה?"
סיפר לו הנער איזה משימה הטיל עליו המלך.
והסיח הרגיע אותו:
"אם אנחנו לא נמצא את השמש והלבנה, מי ימצא אותן? לך וביקש מהמלך

שש אמות של בד אדום. בדרך נגיע לאגם ולידו ביתן קטן. שם חיה אמא של השמש. היא תסביר לנו כל מה שנחוץ."
המלך נתן לנער שש אמות בד אדום, והנער עלה על הסיח והם יצאו לדרך. לא צריך היה לכוון את הסיח ולא להראות לו דרך. הוא ידע זאת בעצמו ורץ קדימה מהר. וכך הם רכבו זמן רב עד שהגיעו לאגם ולביתן קטן על החוף.
הנער ניכנס לביתן וראה שם אישה זקנה ששוכבת על ספסל. היא שמה אוזן אחת תחת ראשה ובאוזן שניה התכסתה. ראתה את הנער ושאלה:
"מאין אתה ולאן אתה הולך?"
"מהארץ שלנו נעלמו השמש והלבנה ואני מחפש אותן" ענה הצעיר.
"לך ותשים בד אדום על חוף האגם. יבואו אווזים עם נוצות זהב בכנפיים ויתיישבו על הבד. תפוס אווז אחד ותוציא נוצת זהב מכנפו, תעשה ממנה טבעת ושים על אצבע. בבית זרוק את הטבעת על הארץ ואז השמש והלבנה יחזרו" אמרה הזקנה.

חושך היה על הארץ
לא היה חום ולא אור....
נחשו לשם מה נחוצה לנער
נוצה מכנפה של ציפור?

כך אמרה וכך נעשה. הנער פרש בד אדום על חוף האגם ובעצמו הסתתר תחתיו. שוכב ומחכה. באו אווזים. הנער קפץ החוצה תפס אווז והוציא נוצת זהב מהכנף שלו. שם אותה לאצבע והנוצה בעצמה נכרכה לטבעת.
ניגש הנער להיפרד ולהודות לאם השמש.
"נו הצלחת להוציא נוצה?" שאלה.
"הוצאתי" ענה הנער. הוא נפרד, עלה על הסיח חום-לבן וחזר לארמון.
לא רכבו זמן רב והגיעו מהר הביתה.
"מצאת מה שאמרתי?" שאל המלך.

הנער הוריד את הטבעת מהאצבע וזרק על הארץ. רק נפלה הטבעת כשהלבנה עם השמש הופיעו בשמיים והעולם נעשה חם ובהיר.

כל הפרחים נפתחו בעמקים
ציפורים ביערות התחילו לשיר
אנשים שמחו, חזר טיב ואומץ
חזרה השמש אל הארץ!

המלך שיבח את הנער והעם שמח. אך הנער לא הספיק לנוח מהדרך כשהמלך קרא לו שוב ונתן משימה חדשה.
"תמצא לי אישה, אך כזו שתהיה יפה ותתאים לי בנפשה. אם תביא אחת גרועה, אעניש אתך!"
שוב יצא הנער לחצר המלך ובכה. רץ אליו הסיח החום-לבן ושואל:

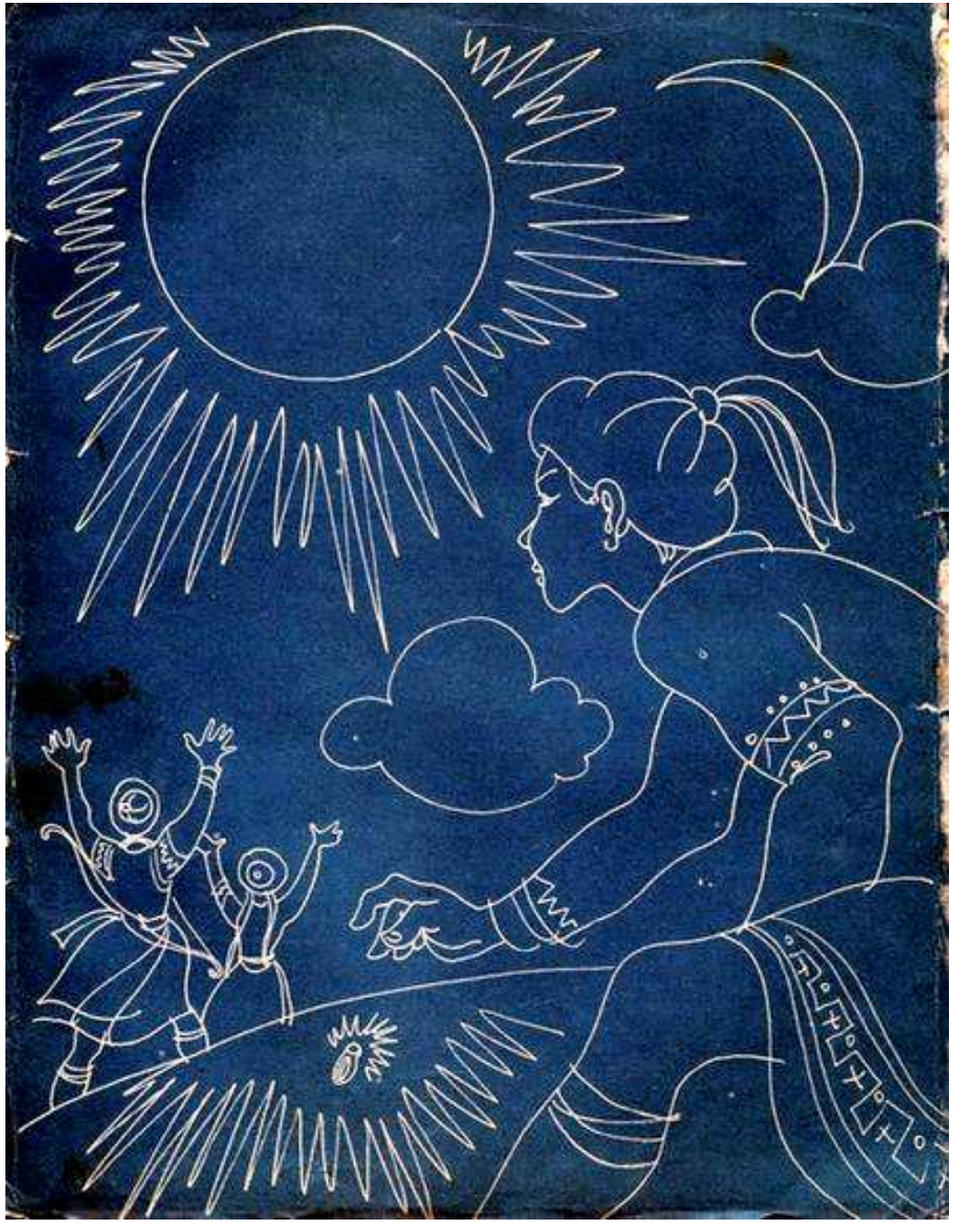

,למה אתה בוכה?"
"איך לא אבכה. המלך שלח אותי למצוא לו אישה גם יפה וגם כזו שתתאים לו בנפשה."
"אל תבכה" הרגיע אותו הסיח. אם אנו לא נמצא כזו, מי ימצא? לך ובקש עוד שש אמות בד אדום."
הנער לקח בד אדום, עלה על הסיח והם יצאו שוב אל הביתן שלחוף האגם.
הנער ניכנס וראה את אם השמש שוכבת על הספסל.
"לשם מה באת?" שאלה.
הנער סיפר לה הכל.
"לך לאותו המקום" אמרה הזקנה "תנהג כמו קודם ותשיג נוצת זהב."
הנער פרש שוב את הבד האדום וכשהגיעו האווזים תלש נוצת זהב וכרך אותה סביב האצבע.
הוא הודה לזקנה, נפרד וחזר הביתה לארמון. שם

זרק את הטבעת על הרצפה והופיעה מיד נערה יפה יותר מהשמש ומהלבנה. היא נכנסה לאולם, עצרה בדלת ואמרה למלך:

"אם תדאג שיביאו לי את מסרק הזהב שלי אהיה לך לאישה. בלי המסרק איך אוכל לסרוק את שערותיי?"

שוב נתן המלך משימה חדשה לנער: "תביא את מסרק הזהב שלה!"

הסיח שוב עודד את הנער ואמר שיוכלו למצוא את המסרק. רק צריך לקחת אתם סליל חוטים כחולים-לבנים. הנער השיג את החוט והסיח רק מקפץ ומסביר לו:

"נצא לערבה ריקה ושם נראה סולם שעולה עד השמיים. אבל בסולם הזה יכול לעלות רק מי שעוטף את עצמו בחוט כחול-לבן. בקצה הסולם נמצא קן של אווז לבן. אם תתלוש לאווז נוצת זהב

היא תהפוך למסרק זהב."
הם נסעו עד הסולם. הנער כרך חוט לבן-כחול סביבו ועלה למעלה. הגיע לקן האווז וחיכה שם. ראה שאווז מתקרב לקן ובוכה:
"אם לקחו כבר את הבת שלי, למה לא לקחו גם את מסרק הזהב שלה. עכשיו היא שם, על הארץ ולא יכולה להסתרק."
האווז התיישב בקן והנער תלש לו נוצת זהב. הוא התחיל לרדת מהסולם והאווז הרגיש בו וקרא בשמחה:
"שיתחזק כל שלב שאתה דורך עליו. שכל מקום בו תדרוך יהיה חזק כמו ברזל. שתחיה עד שיצהיבו שיניך וילבינו שערותיך!"
הנער רק הספיק לחזור הביתה כשהמלך צועק עליו בכעס:
"למה השתהית? הם הבאת מסרק?"
"הבאתי" ענה הנער. הוא זרק את טבעת הנוצה על הארץ ומיד ראה שזה הפך למסרק זהב. המלך תפס את המסרק ורץ אל האישה.
היא לקחה את המסרק ואומרת למלך:
"אם הצלחת למצוא את המסרק שלי, תוכל גם למלא עוד משאלה אחת שלי – תביא לי מי חיים ומי המוות. אז אהיה לאישתך."
המלך שלח מיד את הנער לחפש את מי החיים ומי המוות. שוב יצא הנער בוכה לחצר.
שאל אותו הסיח:
"למה תבכה? מה שוב חסר למלך?"
וכששמע על המשימה החדשה אמר:
"זו כבר בעיה קשה יותר. את מעיין מי חיים ומי המוות שומרים ארבעים זאבים פראים. הם לא נותנים לעבור לאיש ואף אחד עוד לא הצליח לגבור עליהם. אבל אין ברירה, נסע. רק קח אתך שני

בקבוקים – אחד לבן, אחד שחור."
והם יצאו למקום שבו זרמו המים האלה.
כשהגיעו הסיח יצר כפור איום כל כך שהסלעים סביב התחילו לחרוק, כל הביצות קפאו וערפל מקפיא עטף את הנהרות. ארבעים הזאבים התחילו להתרוצץ, לחפש מקום מסתור ולא יכלו למצוא להם אזור חמים יותר. ואז הסיח החליף את הקור לחום ושלושה ימים שרר חום ושרב ששרף את הצמחייה סביב. הזאבים מצאו להם מקום מוצל ונרדמו שם.
הנער מילא בקבוק לבן במי החיים ובקבוק שחור מילא במי מוות והם חזרו לארמון. כשהזאבים התעוררו הנער והסיח היו כבר רחוק מהם, ורק ממרחק שמעו את יללות שלהם.
הם הגיעו לארמון. הנער מסר את שני הבקבוקים למלך והמלך נתן אותם לנערה. היא לקחה את הבקבוקים והתיזה את מי החיים על הנער, שבמקום הפך לגבר צעיר, ואת מי המוות התיזה על המלך שמת במקום.
היא לקחה את הצעיר לבעלה והמשיכה לחיות אתו בארמון.